

שאלות ותשובות לשינון וחזרה
מאת הרב **משה טרכטמן** שליט"א

תלמודו בידו

דף קטז עמוד א

- א] האם צריך להניח מצה ומרור לפני כל אחד מהמסובים ?
- ב] מה היא "עקירת שלחן", ומדוע עוקרים את השלחן ?
- ג] כיצד נדרש "לחם עני" ?
- ד] משום מה מביאים חרוסת ?

א] בזמנם [שכל אחד מהמסובים היה מיסב על מטה, ושלחן קטן לפניו]:
לרב שימי, צריך להניח מצה ומרור לפני כל אחד מהמסובים.
לרב הונא, מניח רק לפני מי שאומר את ההגדה. וכן הלכה.
בזמן הזה: הואיל ואוכלים כולם על שלחן אחד, עורך הסדר מחלק לכולם.

ב] עקירת השלחן: בזמנם, עקרו את השלחן רק מלפני עורך הסדר האומר את ההגדה.
בזמן הזה, מסלק לסוף השלחן את הקערה שבה מצה ומרור ושני תבשילים.
- יש נוהגים להגביה את הקערה, ומוציאים הבשר שלא יראה כמקדיש קדשים.
וזהו מנהג טעות [שאינן חשש אלא כשאומר "פסח זו"].

הטעם: כדי שהתינוקות ישאלו מדוע עוקרים השלחן קודם שאכלו.

ג] 1. לחם שעונים עליו דברים הרבה, והיינו הגדה והלל.
2. כשם שדרך העני להסתפק בפרוסה, אף "על אכילת מצה" מברך על פרוסה.
3. כשם שעני אופה מהר קודם שיצטנן התנור, כך יאפה מהר את המצה כדי שלא יחמיץ.

ד] תנא קמא: להטביל בו את המרור, כדי לבטל את הקפא [הארס או התולעת שבמרור].
ר"א בר' צדוק: מצוה זכר לתפוח, שנשות ישראל היו יולדות בנקל תחת עץ התפוח.
וזכר לטיט שבני ישראל עבדו בו במצרים.
לפיכך מחמיצים החרוסת על ידי תפוחים, וכן כדי שתהא עבה זכר לטיט.